

REDACTIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
pe un an fl. 10; pe 6
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 luna fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Penru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiară.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

INSERTIUNILE:

de 2 pte. garnison: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbro
ue 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a să plăti
înalte.

Articole nefracate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Conferența din Haaga și asuprații.

(Ag) Pesta două trei zile se intru-
nește în sfârșit, în capitala Olandei,
conferența, pusă la cale de țarul rusesc
cu scopul, precum zice din vorbă în
vorbă nota ministrului Muraviev de
la 12/24 August a. tr., de

„a căuta, pe calea unei discuții inter-
naționale, mijloacele cele mai eficiente pentru
a asigura tuturor popoarelor binefacerile
unei păci reale și durabile și pentru a pune
capăt dezvoltării progresive a înarmărilor
actuale.“

Astfel dar', precum în întreaga
nota nici o singură dată nu obvine
cuvântul „desarmare“, porecla folosită
de atunci, „conferența de desarmare“,
nu corăspunde scopului ei atât de
clar indicat.

Deși programul conferinței a fost
publicat în două texte, unul neau-
tentic și altul autentic; deși în nici
unul dintr'însele, nu era absolut ni-
mic din ceia-ce s'ar putea deduce,
că conferența s'ar ocupa, eventual,
și de chestiunii politice ori națio-
nale, tot programul cuprinzând nu-
mai puncte referitoare la forțele
armate și purtarea războiului, — cu
toate acestea și în ciuda textelor
limpezi, în unele locuri idealistii na-
ționali și politici prea creduli tot
incă trăgeau nădejde, că conferența
totuși se va îndura de cauza popoa-
relor politice și naționalicește asu-
prite. Mai ales despre comitetele na-
ționale armenești și macedonene se
răspândea din când în când vești că
pregătesc „Memorande“ de înaintat
conferinței.

Tuturor acestor trăgeri de nădejde
le-a pus în sfârșit capăt un comunicat
oficios, trimis din Haaga lui „Polit.
Correspondenz“ și publicat acum câteva
zile. Ajungându-ne tocmai pentru
numărul nostru dublu de pe urmă,
l'am reprodus în forma mai populară,
mai la înțeles și pentru obște.

Incă în anul trecut, când pentru
primadată ziarul rusesc filo-francez
și polono-fil „Novosti“ crezuse de
cuvântul a sgândări rana încă ne-
cicatrizată a Alsaciei-Lotaringhiei,
punând în vedere posibilitatea de
aducerea pe tapet a acestei chestiuni
la conferența de „desarmare“, — noi
ne exprimam în doea deplină, ne-
putând admite că Germania s'ar în-
voi cu acest gând. Ba și mai mult,
o atare sau alta asemenea pășire ar
fi în stare să zădărnicească din capul
lucrului nu numai rezultatul con-
ferinței, ci peste tot chiar intrunierea ei.

Cu atât mai puțin ilușit hrăneam
despre conferența în cât privește
cauzele naționale ale popoarelor nă-
păstuite naționalicește (din diferite
state, ear mai ales ale celor din
Austro-Ungaria. Căci, negreșit, dacă
una dintre asemenea chestiuni ar fi

admisă, dreptatea ar cere, ca con-
ferența să se ocupe și cu celelalte;
ear' numărul și caracterul lor ar fi
incă de natură a produce disarmonie
și divergențe din vederi și discuțiuni,
din cauza cărora scopul de căpetenie
al conferinței ar fi fost periclitat. De
aceea s'a impus oare-cum tocmai
eliminarea din program a tuturor
asemenea chestiunii chiar din capul
lucrului.

Prin eliminarea lor însă din pro-
gramul conferinței convocate spre a
se constata „pentru a asigura tuturor
popoarelor binefacerile unei păci re-
ale și durabile“, nici decum chesti-
unile și cauzele naționale nu-și vor
perde din importanță și înțelegerea lor,
precum zice și profesorul Holzendorf
în vestita sa carte „Principiile pu-
blice“:

Ca una din cele mai grave turburări a
armoniei scopurilor de stat, apare în
prezent puternica dezvoltare a ideii na-
ționale, în interiorul statelor. . . „Dacă această
mișcare a spiritelor a atins gradul de putere
așa chip, că poate despărți societatea, con-
form numărului, în două tabere aproxi-
mativ egale, pe baza divergenței de limbă:
politica practică devine auză din cele mai
multe ori neputincioasă să restabilească echi-
librul, distrus în mod fortat, între existența
statului și societatea destinată, cu mijloacele
cari de altcum îi stau la dispoziție pentru
scopuri culturale“.

„Rezultatul final al unei astfel de lupte e
aproape independent de considerația și
voiața celor ce ar dori să se facă jude-
cătoria în înțelesul păcii. . . .

Si vorbind mai în special despre
monarchia noastră, celebrul profesor
zice:

„Austria și Turcia ne ofer îndeosebi
pilda turburării echilibrului, prin lupte între
naționalități și ne lasă impresia că desnodă-
mântul final depinde mai puțin de la
intențiile bărbatilor conducători de stat, de
cât de la dezvoltarea naturală a forțelor,
într'olaltă dujmanoase, cari politicește nu
mai pot fi stăpânite“.

Și pentru ce—desnodământul fie chiar
și „final“ — „depinde mai puțin de
la intențiile bărbatilor conducători de
stat? Fiindcă acești bărbăți, conduce-
tori, diplomați și nediplomați, au de înde-
plinit „intențiuni“ — misiuni și însărci-
nări — în primul rând altele decât înde-
stulirea popoarelor; adeseori chiar
d'acelea, cari tocmai se întemeiază pe
disarmonia popoarelor.

Astfel dar nici de la vr'un răzbel,
precum adeseori mulți trag nădej-
de, nici de la Conferența de „de-
sarmare“, merită a alunga pe cât se
poate mai mult ori-ce răzbel, n'avem
să așteptăm mântuirea, ci în primul
rând și mai exclusiv numai „de la des-
voltarea naturală a forțelor“ noastre,
de la harnicia noastră proprie.

Trentinesii. În Dieta din Tirol s'a dis-
cutat, Sâmbăta trecută, asupra răspunsului
dat la o interpelare privitor la cererea, ca
juriștii dela tribunalul di Bozen să poasă perfect
limba italiană. Deputații italieni fiind
absenți, oratorii ambelor partide germane au
accentuat, că pretensiunea aceasta este nejus-
tificată și însemnează o nouă scurtare a Nem-
ților în capabilitatea lor de a ocupa pos-
turi.

Adecă, domnii Nemți sunt leneși a învăța
limba italiană.

Guvernul și a dat pe față gândul de a
închide dieta Sâmbăta viitoare; căpitanul țe-
rii însă a rugat pe guvernor, să exopereze dela
guvern, ca dieta să poată ținea ședințele încă
peste sărbătorile Rusaliilor apusene.

*

„Rupeți-o cu Roma!“ Ziarele vie-
neze scriu, că în ultimele zile au tre-
cut la confesiunea evanghelică lute-
rană, sub lozica de mai sus, anume:
în Töplitz-Schönau din Boemia, 31 de
persoane; ear în Viena, 100 persoane.

„Deutsche Volkszeitung“ din Reichen-
berg anunță, că pastorul protestant He-
inrich Schneider din Prusia de pe Rhin,
care petrece acum în Langenau lângă
Hohenelbe (Boemia) a fost expulsat
din Austria, „deoarece prezența sa
în lăuntrul țării se arată, privitor la
binele public, ca neadmisibilă.“

De altcum însă, mișcarea această
nu prea se lățește în mod intensiv.

*

Sârbii și congrua. Sinodul episcopesc al
Sârbilor, în ședința de Lună a primit înțre-
rea venetelor prețești. Din ședința de ieri ce
sa ținut în Timişoara s'au trimis ministrului
de culte lista acelor preoți care vor avea să
capete ajutoare.

Branković Zmeianović.

Relație oficioasă.

Luni, 15 c., s'a redeschis la Carlovei si-
nodul episcopesc sârbesc în prezența comi-
sarului guvernial bar. Nikolic. Episcopul
Vršebub Zmeianović n'a venit.

Precum se spune, mai întâi s'a luat în
pertractare protestul lui în contra alegerii
episcopului din Băceia, (Novi-Sad,) fiind că
el, Zmeianović nu fusese întrebat preala-
bil de părerea sa și votul în această afa-
ceri.

Guvernul a predat acuza lui Zmeianović
contra patriarhului Branković sinodului spre
pertractare.

În sfârșit: comitetul congresual a înai-
tat sinodului o expunere amănunțită despre
ținuta episcopului din Vršet, înfățișându-l
ca incapabil și nevrednic de bizueală a
ocupa pestul arhieresc. Se zice, că sinodul
a provocat pe Zmeianović să se înfățoseze
în persoauă.

Fasele pactului.

Cât de încordată e momentan si-
tuația pretactărilor despre pact, reiese
din aprecierile de mai la vale scoa-
se din diferite ziare.

Organul de căpetenie al partidului catolic
poporal german, publică, din penca fostului
vice-president al reichsrathului sub Baden,
Dorul Ebenhoch următoarele:

„Dacă va ceda Széll, asta va să zică un
succes al cabinetului nostru, care succes i
va întări poziția în toate părțile. Dacă Un-
garia nu cedează și Thun cade peste formula
lui Széll, — aceasta va fi o plecare onora-
bilă, de care n'a avut parte până acum nici un
singur cabinet. În căderea sa, Thun ar cu-
ceri și simpatia aceluora, cari îl dușmă-
nesc astăzi; căzând, el ar deveni cel mai

popular ministru-president, fiindcă și ar
arătat îndărjirea față cu Ungurii. Nici un
alt cabinet, care i'ar urma, n'ar putea în-
drăsni, a primi formula lui Széll fără com-
pensiune. Ori-ce cabinet ar face o, ar fi spu-
berat, precum și contele Thun, cu cabinetul
seu cu tot, s'ar afla spalberat de cătră ma-
joritatea — așa dar în acest cas de cătră în-
treaga Cameră, — dacă ar părăsi punctul
seu de vedere corect.

„Dacă însă Széll ar vrea să se folosească
de formula sa numai pentru a răsturna
pe Thun; și dacă apoi, poate, ar voi să
lucaviințeze unui ministeriu liberal actuala
pretensiune a lui Thun, — atunci trebuie
să o știe fiecare guvern ce va veni, că ac-
tuala majoritate a camerei este intactă și
că în luptă contra unui guvern liberal ea ar
găsi pedasupra încă ajutor și la stângă.

„Așa dar, din toate punctele de vedere,
caută să dăm expresie așteptării hotărâte,
că ministeriul Thun nu va da înapoi di-
naintea Ungurii, ci va persista pe lărgă
pretensiunea sa, și că va răpinge cu ener-
gie pretenșiositatea Ungurilor.

„Budapesti Hirlap“ de la 16 isi încheie
astfel articolul : eu de fond:

„În lupta din jurul pactului economic
guvernul austriac va fi acela, caro prin a-
ceea, că nu s'a împăcat cu formula lui
Széll, aprobată de Coroana, va fi împins,
prin politica sa revoluționară, Ungaria la
vama autonomă și va fi împus cu silă mo-
narchiei despărțirea economică.“

Correspondentul din Viena al lui „Nâr.
Listy“, încă în numărul de la 13 c. tele-
grafa următoarele:

„Ținuta neclintită a guvernului vienez la
conferența ministrilor ce s'a ținut la Buda în 9
Maiu, a cam surprins și uimit binișor pe
domnii de la cabinetul ungar; ea a avut
drept umare, că nebunataci din capitala
Ungariei încep a deveni mai domoli. . . .
Maghiarii sunt aplecați a se țirgul după
zicala: din mână în mână. . . .

„Era de lipsă de a da domnilor, cari au
impins pe Koloman Széll în situația actuală
din partea Austriei a înțelegere, că, dacă
guvernul ungar își are voința sa, atunci
are una atare și cel austriac“.

În negocierile ambelor guverne a
întrat deocamdată o pauză; și cu ce
va fi ea umplută, oare cu note în
scris, cine are să înceapă, cât de
mult va dura pauza — nu se știe.
Amintitul corespondent adăogă, că
până la Marți, după Rusaliile apusene,
nu se va lua nici o hotărâre, când
se va întruni și comitetul executiv
al maiorității.

De câteva zile, din când în când
se ivesc în presă și știri despre po-
sibilitatea unui nou provisor al pa-
ctului.

Naționalități oprimate.

Publicațiunea franceză „Bulletin de
la Fédération des Sociétés Alsaciennes-
Lorraines de France et des Colo-
nies“ arată într'un articol „Natio-
nalités opprimées“, o viuă simpatie
pentru luptele naționale ale popoa-
relor subjugate din Sud Estul Euro-
pei.

„În centrul Europei, — zice — căte-
va milioane de Cehi, învățuți din toate păr-
țile de puterile Germaniei și Austriei, ră-
mân persistenți și nelăblânziți în urele lor

ereditare, în speranțele lor patriotice. Nimic nu a putut germanisa pe acest popor vrednic de admirație, care păstrează, dimpreună cu mândria originii sale, credința obstinată în revanșele viitorului.

După trei secole de apăsare și de așteptări sterile, cele cinci milioane de Cehi, cari locuiesc în Boemia, mereu ridică capul. Ceea-ce vor Cehii, este: a forma un stat deosebit, un regat autonom, a cărui coroană ar fi conferită lui Francisc Iosif.

În Transilvania, Românii, victimele tiraniei maghiare, conservă cu o geloasă grijă demnitatea lor, naționalitatea lor. Chiar însuși femeile române știu să sufere pentru națiunea lor apăsată...

În Irlanda se continuă de șapte sute de ani lupta fără îndurare din partea națiunii irlandeze biruite. Insula Irlandă, insula masacrată și gemândă, a cărei inimă de secol și sângerează sub călcăiul și sub unghia opresiunii britanice, manifestă mereu ura sa implacabilă, crescându-i senu dor de libertate. Ea manifestă aceste sentimente prin cântece răsunătoare, tremurătoare de revoltă prin cortejurți, în cari se desfășură drapelul negru, funebra emblema a sufletului său de doliu.

În Finlanda, un popor de două milioane și jumătate de locuitori, se ridică ca un singur om spre a protesta în contra actului arbitrar al Țarului, care prin „Manifestul ligii imperiale” suprimă constituțiunea, pe care o jurase, și legile particulare ale Marei Ducate. În biserică, preoții celebrează serviciul de doliu; în strădile din Helsingfors, femeile umblă îmbrăcate în negru, ca văduvele și orfanii, și ori-ce sârbare, ori ce petrecere e suprimată.

Trebuie să salutăm toate aceste revolte, toare aceste protestări, toate aceste energii și rezistențe.

Francia a contribuit și ea la aceste stări când și-a aruncat în treaga lume sămânța fecundă a naționalismului; este de datorită ei de-a nu renega nimic din gloriosul ei trecut, de-a urma mereu și în toate punctele după glorioasele sale tradițiuni.

Porțile de fer.

Guvernele ungare au cheltuit până acum 20 milioane florin pentru regularea „Porților de fier”; chemaseră la inaugurarea canalului încă în anul millenar 1896, întreagă lumea interesată; au și luat parte la inaugurare, pe lângă aceste cercuri și reprezentanții ai tuturor statelor riverane, domnitorii a trei dintre aceste state,

anume: Impăratul-rege Francisc Iosif, regele Carol I. al României și regele Alexandru I. al Serbiei, pe când domnitorul celui al patrulea stat riveran, Ferdinand al Bulgariei, fusese atunci ignorat, relațiunile între el și monarhul nostru fiind pe vremea aceea destul de încordate.

Și în ziua inaugurării de acum aproape trei ani, cu toată laudăroșia Ungurilor, regularea „Porților de fer” nu e încă isprăvită. Ba și mai mult, în ziua acestei neisprave, sau proastei isprave, îngâmfații noștri, precum amintiserăm în mai multe notițe scurte, săvârșiseră pe de asupra încă una boacănă: au pus taxe de trecere prin canal pe corăbiile străine — între care înțeleg și pe cele austriace — atât de ridicate, încât toate statele, cari au interes la navigațiunea pe Dunăre, începând sus de la Westfalia, până la România stăpânitoare de gurile ei, s-au văzut nevoite a protesta contra cuminței și priceperii ungurești. Astfel încât guvernul unguresc fu silit să „amâne” aplicarea taxelor, adică a bate în retrăgere.

Pentru a învedera cât de mare e cumințenia aceea în această privință, să reproducem numai cele zise de însuși directorul „Societății ungare de navigațiune fluvială și maritimă, Richard Rapaich (se cetește: Rapaich), care în ședința de la 2 Maiu a a acelei Societăți, a ținut o vorbire mai lungă, din care extragem următoarele:

„Regularea Porților-de fer încă nu e terminată! A declarat-o aceasta însuși ministrul de comerț, cu adausul că ține de datorie de onoare a Ungariei, ca să termine aceste lucrări.

Ceea ce privește îndreptățirea de a percepe taxe, conferința de la Londra ne dă hotărât dreptul, ca prin încasare de taxe să ne plătim spelele și interesele provocate de regulare. Dar stabilirea tarifelor nu poate fi numai chestie rece financiară, ci mai ales chestie comercială. După socotelile mele, prin tarifa ce se proiectează cu 1—1½ cr. de majă metrică, comunicația s'ar îngreuna cu 10—15 cr. de tonă! Trebuie acum cercetat, că oare comunicația poate ori nu suporta această scumpire? Căci, de va fi foarte-foarte mare taxa, comunicația nu numai nu se va spori, ci va recădea, și așa nu vom vătămă numai interesele comerciale, ci chiar și din punct de vedere financiar, vom păți-o!

Și apoi și de altfel trebuie să ținem în vedere tendința pe continuă scăderea a tarifelor. Încă în 1885 taxa fluvială între Budapesta și Seghedin, era 45 cr., azi e numai 26 cr., etc. Ba și tarifele terenului scad și trebuie mereu scăzute. Și această scădere a tarifelor nu a urmat din buna voință a Societăților, ci a fost constrinsă de împrejurări. De aceea, și la tarifarea Porților-de-fer nu trebuie să luăm noi de temei

șteptată cu mine, a scos-o din concept. Începu o conversație despre bijuterii, panglică, lanțuri și bonete. Credeam să-mi plac, dacă schimb firul acestei conversații banale, și fiind-că aproape toate femeile tinere devin din ce în ce mai frumoase și n'au nevoie de bijuterii, dacă vorbește cu modestie de inima lor, și amintii aceste regiuni și zilele fericite ce le-a petrecut ea aici.— A, răspunde ea neglijent, și continua a analiza lucrul de artă al cerceilor ei. Bărbatul ei, care între poporul piticilor își eluștase titlul de savant ca Algarotti), lăuda, în dialectul lui toscanic, înflorat cu fraze franțuzești, valoarea acestor obiecte barbare și bunul gust al soției lui. Eram aproape să-mi iau pălăria, dar o privire a Teresei mă rețină. Între altele conversația se ținuse și asupra cărților, ce le cetim la țară. Atunci să fi auzit, cum scotea în relief biblioteca bogată a strămoșilor lui, și silința ce și-a dat-o în călătorie să facă colecție din primele ediții antice. Îmi venea să rîd în mine, dar el continua prelegerea despre scoarțele. În fine a dat Dumnezeu, să se întoarcă servitorul ce fusese trimis să-l caute pe domnul P. și o înștiință pe Teresa că nu l'a putut găsi, căci e la vânătoare pe munți. Așa se întrerupse prelegerea. Pe doamnă o întrebai despre Olivo,

tarifelor de odinioară, ci să luăm cele din present.”

După el a vorbit Iuliu Klein, care a scos la iveală alt punct interesant: simpatia pe care și au căștigat-o Maghiarii prin ținuta lor, în străinătate, d. e. în Bavaria.

„Dunărea — zice Klein — după geografie ar fi navigabilă până la Uim, dar din bunăvoință Bavarezilor, e numai până la Regensburg. Bavarezii, zice, își încoardă toate silințele și fac totul, ca să ne facă noua imposibilă folosirea „Porților-de fer”! Scoate apoi la iveală, că „drumul pe mare peste Veneția (spre Orient) chiar și acum e mai estin decât pe Dunăre, dar încă de vom mai îngreuna comunicația”? Arată că scopul Veneției, să facă imposibilă concurența Dunării! Evident dar că la Porțile de fer trebuie să facem situația cât mai favorabilă, dar nu prin tarife scumpe să abatem comunicația de acolo!”

La urmă președintele Matlekovics a resumat și a arătat, că cei doi vorbitori s'au pus pe punctul de vedere cel adevărat și bun, când tind să demonstreze, că Porțile de fer, numai atunci le sunt folositoare, de vor fi ieftine!

Cronica tribunalelor.

O eroare judiciară în Franția.

Acum, când afacerea Dreyfus și scandaloasele procedări urmate în această afacere s'au dat pe față și fac o imensă senzație, o sentință a Curții de casație dată într-o afacere de expertisă de scriere vine să adauge la scandal și să mărească speranțele revizuirii procesului Dreyfus.

Eată pe scurt în ce privește această afacere:

În 1894 șeful unei mici stațiuni dela calea ferată a statului, în Gironde, Fétis a fost acuzat de a fi autorul a două scrisori injurioase adresate, una directorului și alta inspectorului, în contra unui agent inferior, factorul Saurat. Un placat defăimător fusese de asemenea afișat în localitate; și acest afiș a fost atribuit tot lui Fétis.

Fétis a fost dat judecății și, în urma afirmațiunii experților caligrafi, condamnat de tribunal, la 15 zile închisoare și 10 lei amendă, câte 5 lei de fiecare scrisoare.

Curtea din Bordeaux a confirmat în toată sentința tribunalului.

Fétis după ce și-a făcut pedeapsa, a început cercetările spre a afla pe adevăratul autor al scrisorilor. La începutul anului 1897, reușește să descopere că un anume Bertrand, din Bordeaux, este adevăratul autor al scrisorilor. Presupunerea sa și-o baza nu numai pe similitudinea scrisului, dar și pe faptul că acest Bertrand avea

ură personală contra lui Saurat.

Se începe o cercetare și în adevăr se constată că Bertrand a scris acele epistole defăimătoare. Eperții caligrafi au confirmat această presupunere.

După multe tribulațiuni, afacerea a venit în fața Curții de casație, la îndemnul ministrului de justiție pe baza „faptului nou” descoperit. Curtea, după ce a ascultat raportul consilierului său, Paul Dupré și în unire cu conclusionile ministerului public, a casat sentința condamnatore, acordând lui Fétis o despăgubire de 15.000 lei.

Lucru nedemn.

Chiar și acum, după sfârșitul campaniei sterile ce au purtat pentru alegerea de episcop la Arad, organul „acreditat” dela Sibiu și bătrâna „Gazetă” dela Brașov nu mai slăbesc din calificativele, cu care s'au obișnuit a-l gratifica pe părintele archimandrit Goldiș.

În fața votului dat de sinodul eparchial, prin care părintele Goldiș a fost ales de episcop, numitele ziare, care pretind a fi expresiunea opiniei publice române, trebuie să recunoască, că strășnic au fost desavuate prin reprezentanța legală a clerului și poporului român din diecesa Aradului.

Votul sinodului eparchial, de și nu pretendem a fi infalibil, dar, de sigur, nu va fi nici mai puțin rezonabil ca părerea domnilor dela „Tribuna” și „Gazeta”. Atâta judecată și pricepere cât au domni A. Mureșanu și Daianu în o facere de interes public, va fi având și sinodul eparchial din Arad.

Și, după alegerea odată săvârșită, este lucru nedemn a tracta pe noul episcop cu epitetul de trădător și apostat. Sinodul episcopesc deja l'a absolvat de sub această acuzare, ear sinodul eparchial aradan i-a dat deplină satisfacție, alegându-l episcop. Căci părintele Goldiș și până la alegerea de episcop a stat ca vicar episcopesc și președinte la consistoriul din Oradea-mare, poziție egală cu ceea a unui episcop, care prin urmare din punct de vedere bisericesc nimic nu-l disqualifică de a fi ales și înaintat la treapta episcopală.

Acesta este răspunsul nostru la atacurile îndreptate contra noastră.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”.

ULTIMELE SCRISORI ALE LUI

JACOPO ORTIS (14)

Traducere de

LUCREȚIA RUSSU ȘIRIANU.

17 Aprilie.

Îți aduci aminte de tinera fată, care înainte cu patru ani locuia la picioarele acestuia munte? Era iubita prietenului nostru Olivo P. Ști că el ajunsese în miserie și n'a putut-o lua de soție. Astăzi am revăzut-o. E măritată cu unul din familia P. Visitându-i bunurile, veni și la Teresa. Eu ședeam pe covor și eram tocmai ocupat cu mica mea Isabela, care silabisa abecul. Indată ce am zărit-o, m'am ridicat și am alergat înaintea ei, s'o îmbrășțez, — cât de schimbătă am găsit-o! Intepată și afectată, la început nu voia să mă cunoască, pe urmă se miră și murmură un compliment echivoc, parte la adresa mea, parte la a Teresei — mă rămășesc că, întâlnirea ne-

căci dela nenorocirea, ce-l ajunsesse, nu-l mai văzusem. Îți poți închipui, ce impresie mi-a făcut, când vechea lui iubită îmi răspunde rece: a murit.

A murit! strigă eu, sărui în sus și o fixai amețit. Pe urmă îi povestii Teresei despre caracterul escelent al acestui tînăr fără asemănare, și despre soartea inamică, care l'a silit să lupte cu sărăcia și rușinea, și care cu toate acestea a murit nepătat.

Bărbatul ei neimpărtașii moartea tatălui lui Olivo și certurile lui cu frații mai bătrâni și despre procesele mari și hotărârile legii, care făcând judecată între doi fii ai aceluiași tată, îl despoaie pe unul, pentru ca să-l îmbogățească pe celalalt, așa că s'armanul Olivo și puțină avere ce îi mai rămășese, trebui s'o jertfească cercurilor judiciare. Pe urmă moralisă asupra acestui frate extravagant, care deneagă ajutorul fratelui și în loc să-l împace, îl amărăște și mai mult.

Da, da! îl întrerupsei eu, dacă fratele lui n'a putut fi drept, atunci nici Olivo n'a putut fi comun. Pentru mine e un om de plâns, cel ce deneagă sfatul și mila preteniei, care desprețuiește suspinul compătimirei și

repinge ajutorul, ce vrea să îl ofere un prieten. Dar' de mi-ai de ori mi se pare mai de plâns cel ce se încrede prieteniilor bogatilor și presupune virtutea într'un bărbat, care n'a fost nenorocit, și primește binefacere, pe care va trebui s'o răsplătească în aceeași măsură. Fericirea se leagă cu nefericirea numai sub condiția, să-și poată cumpăra recunoștința și tiranisa virtutea. Omul, această creatură tiranică, abuzează de capriciile soartei, ca să-și măsoare dreptul de stăpân asupra altora. Numai nenorocitorii le este iertat și să-și seară într'ajutor și să se mângâie, fără să se înjure totodată. Cel ce însă se așază la masa bogatului, va observa imediat și totuși prea târziu:

„Cât de amară ni-e pâinea altora”.

Dante.

Revista externă.

Rusia și Sërbia.

Postul ambasadorului rusesc în Belgrad, rămas vacant în urma plecării atât de senzațională întâmplată acum 3 luni, nici până astăzi nu este umplut. Din când în când reșare de atunci câte o știre despre ea, merită a arăta lumii o îmbunătățire sau o înrutățire a relațiilor între cele două state și guverne, dar toate aceste știri se alternează în mod așa de ciudat încât nimeni nu'și poate da seamă, cum sunt a-cele relațiuni.

În săptămăna trecută se vestise e-arăși, că în postul vacant al ambasadorului rusesc în Belgrad va fi numit un anume *Staal*, cu cutare și cutare nume de bottez; se făceau deja dife-dite comentarii, până-ce s'a dovedit, că diplomatul rusesc cu asemenea nume și pronume nici nu există.

Ear pe deasupra o depeșă din Belgrad, cu data de 15 Maiu vestește, că: și atașatul militar rusesc care e acolo de vr'o 12 ani, a fost rechemat; postul lui deocamdata rămăne neocupat.

sale, care a născut-o, crescut-o și o susține în brațele sale până astăzi. D-Voastră, dlor învățători, reprezentanții școlile noastre profesionale diecesane, înțeleg și un lucru, că școala, depărtându-se cu necredință din sinul m ic l sale bisericii, va fi urmărita de blăstămii acesteia în cărările ei. Voind D-Voastră așadar a Vă implini conștiinșos chemarea de învățători confesionali, veți crește viitoarele generațiuni în spirit crești-sesc, lumină și îndreptând voința lor astfel, ca mai apoi să nu'și piardă ecuilibrul pământean și să rătaiească, căci perzând credința religioasă au pierdut și crmpasul vieții.

Până când învățații cei mari își vor frământă creerii lor cu deslegarea probleme-lor finale în domeniul științei și religiunii; până când teoriile ipotese și enigme îi vor preocupa pe aceștia: până atunci Dvoastră creșteții prunciți așa, ca să aibă frică de Dumnezeu și rușine de oameni, de mică în-datinându-i spre aceasta, căci sânta scrip-tură ne zice: „e ascultăm sfișșitul a tot lucrul: teme-te de Dumnezeu și păzește por-runcile lui, căci aceasta este toată datoria omului.“¹⁾

(Va urma).

PATA.

Un secretar consistorial se plătește cu 1600 fl. fix, cortel, încălzit, lumina în localele consistoriale, și apoi tot pasul ce îl face în afară cu diurne. Resolve pentru această plată 150 piese la an, i-se plătește dar piesa mai bine decât cu 10 fl. Profesorul seminarial are dela 20 ore în sus la săptămăna, i-se plătește dar fie-care oră cu pișule.

Partea Literară.

Religiunea și știința.

(Extras din disertațiunea ținută la adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor români din die-cesa Caransebeșului“ la 27 Septembrie 1897 de Dr. Ios. George Popovici protopresbiter ort. rom. în Lugoj.)

(Urmare)

Care este începutul și sfârșitul lumii? unde este începutul și sfârșitul universului? Ce este sufletul și ce este viața omenească? — întrebări la care învășatul și filosoful numai cu teorii și ipotese poate răspunde.

Unele fenomene deci în domeniul științei rămăne să le esplicăm singur numai din efectele lor. Tainele naturii sunt așadar în mare parte ascunse, căci care minte o-menească poate zice, că a străbătut margi-nile universului?

Omul în sine ca o lume mică (microcos-mos) este o enigmă neînțeleasă încă, în tocmăi ca și lumea mare (macrocosmos). Deci și astăzi se potrivește cuvintele mare-lui Goethe: „Noi orbecăm vecnic după pro-bleme, omul este o ființă obscură, puțin știe despre lume, dar și mai puțin despre sine“. Și în alt loc: „Cu cât înaintăm cu experința mai departe, cu atât ne apropiăm mai mult de incomprehensibilul“¹⁾.

Până când deci în domeniul științei nu sunt rezolvate și explicate toate tainele; în domeniul religiunii să lăpădăm tainele ca lucruri neînțelese de mintea omenească?

Nu le vom lăpăda, din contra le vom pă-stra cu credință, cum le-au avut părinții și strămoșii noștri, căci deosebit noi Români prin legea și credința noastră ne-am con-servat limba și nașionalitate noastră.

În fața rezultatelor științei pozitive mo-derne, ne plecăm și le acceptăm, încât sânt accesibile înțelegerii noastre, folosin-du-le spre binele nostru, vom folosi puterea fulgerului și aburului spre binele trebuin-tele și lipsele noastre, dar nu spre a dă-rma bisericile și moravurile noastre și de dragul unui Vogt, Büchner și altor necre-dincioși nu vom strica legea noastră, moș-tenirea cea mai scumpă din străbuni.

Biserica noastră nașională a fost scutul și asilul de mântuire și mângăiere al părin-ților noștri; biserică ne este și astăzi a-ceeși. Cum va putea fiica, ei școala noastră confesională, să lucreze în contra mamei

Hoția dela Kis-Czell. Curatorul Porkolab Mihály din Kis-Czell a înai-ntat o pară împotriva membrilor din di-recțiunea băncii lufuite. Sumele furate după socoteala lui Porkolab se urcă la 700.000 fl. Astfel de hoți engroșiști numai la Arad și-au putut arăta mă-iestria.

Poeire de nume. Julius German din Cluj și-a pociit numele în „Gerófi“ — al lui să fie!

Isără Hódmező-Vasárhely. Servitoarea Hös Nagy Mari, căsăcând după „banii“ lui Jäger Mari, și a înveninat amantul. Servi-toarea nu și a asigurat încă jertfa pe care

a omorit-o cu un mijloc atât de unguresc. Bine a zis „Egyetértés“, când a zis, că „mai ieftină carne și viață de om ca în Ungaria nicăiri nu se află“.

Statua arhiducelui Albrecht se va des-vêli în Viena la 21 Maiu. La desvêlire vor lua parte și reprezentanții ai domitorilor streini.

Potlogăriile unui Kossuthist. Deputatul din dieta Pestei, Csávolyzsky Lajos, până bine de curând fost editor al șovinistei „Egyetértés“ a luat-o la sênătoasă, în spre A-merica, lăsând în urma sa datorii în suma de 4 milioane.

Csávolyzsky era un stălp al partidului Kossuthist și un șovinist încarnat. Pe Ro-măni nici când nu i-a putut rumega. Intre cei vamași buzași sânt și deputatul Ugron Gábor, care i-a împrumutat 100.000 ear Györfly Gyula 30.000.

Colectă pentru monumentul lui Bismarck. După moartea lui Bismarck, „Bistritzer Zei-tung“ apelase la Sași într'un prim articol ca să dăruiască pentru monumentul ce se va ridica în amintirea fostului cancelar de fer. Căpitanul Bistriței a oprit colecta, foaia însă a apelat ear ministrul de interne a dat voe ca colecta să se poată continua în răstimpul unui an.

O anecdotă despre Leon XIII. Papa a ajuns renumit în toată lumea pentru că în bătrânețele sale foarte înaintate (e trecut de 90 ani) dezvoltă încă o vicioșie atât de mare a spiritului. Mai mult a impresio-nat însă pe toți tenacitatea și eroismul, cu care Leon XIII a putut să suporte o boală grea, îndlungată și o operațiune și mai grea și periculoasă, eșind biruitor. În urma aceasta cu deosebire s'a lășit credința, că Papa va trăi până ce va trece și peste o 100 de ani. Este interesantă, în legătură cu această credință, care pare a o împăr-țăsi și sfântul părinte, următoarea anecdotă, ce o comunică corresponsentul din Paris al ziarului Times.

Acesta zice că s'a întâlnit zilele trecute cu arhiepiscopul dela Santiago de Chile, monseniorul Casanova, care mergea tocmai spre Roma la congresul bisericesc spaniol sud-american. Cu aceasta ocașine i-a is-torisit arhiepiscopul următoarele: Înainte cu 10 ani el a petrecut mai mult timp în Roma și, înainte de plecare, a făcut o vi-sită de adio Papei. „Parl a fi foarte emo-ționat“, zise Leon XIII către el. „Sfântele părinte!“ răspunde arhiepiscopul, „aceasta vine de acolo, că mă întreb și în tristare, dacă voi mai avea vre-o dată bucurie a vă revedea.“ Atunci răspunde Papa: „De de ce nu? Ești încă tânăr și e de sperat că vei fi încă vre-o dată în stare să vii la Roma!“

Bibliografie. A apărut nrul 9 din Foaia Pedagogică cu următorul cuprins: Disci-plina, cu devotamentul și iubirea în servi-ciul educațiunei (Urmare), de Ioan Dariu. — Modele de lecțiuni: „Iacomul“ din lec-turii pentru clasa I. de Serafim Ionescu, de V. Costăchescu. — Informațiuni: Ra-portul consistoriului ca senat școlar. — Felurimi.

„Cartea plugarilor s'au povestiri econo-mice despre grădinărit, economia câmpului, creșterea vitelor și celelalte ramuri laterale ale economiei“ e titlul unei cărțicele ce primim la redacție. Autorul e dl Ioan Georgescu. Cartea a apărut în Gherla și costă 25 cr.

Crîma unui soldat. Din Deva se scrie, că soldntul Mezei a împușcat pe caporalul Rercica de la honvezime. După aceea s'a împușcat și pe sine. Caporalul a voit să-l opească pe Mezei de a se sinucide; a fost omorit însă și el.

Donă vieți pentru doi cruceri. Pentru o diferență de 2 cr. muncitorul Rozsa din Vaș a omorit pe alți doi cărșși cu numele Kerékgyártó. Cearta s'a iscat la cărși.

ULTIME ȘTIRI

Procesul de azi.

Oradia-mare 17 Maiu.

(Telegramă particulară).

Afacerea procesului pornit de d. Voniga în potriva redactorului responsabil al „Tribunei Poporu-lui“, d. Ioan Russu Șirianul, s'a aplanat pe cale pacinică.

Catolicism în China.

Paris, 16 Maiu.

„L'Univers“ vestește: *Imperatul Chinei a recunoscut, printr'un edict, religiunea catolică în tot imperiul ca recipiată și a încuviințat misionarilor titluri oficiale. De ase-menea a fost recunoscut protectoratul francez cu toate privilegiile lui.*

Sinodul sêrbesc.

Novi-Sad, 16 Maiu.

Azi sinodul a ținut a doua ședință. Episcopul Znaianovicî a răspuns la provocarea ce i-s'a făcut de a se infățoșă, că se supune, dar că va sosi la Carlovș numai astă seară.

Conferența așa zisă de

„desarmare“.

Haaga, 16 Maiu.

Afară de Englezi și Americani, de-legații tuturor celorlalte state au sosit deja.

Măne se vor întruni într'o confe-rență prealabila delegații puterilor triplei alianțe.

Economie.

Grăne.

16 Maiu.

	Arad:	B.-Pesta:
Grâu	Aprilie fl. 8.15—8.40	fl. 8.95
	Oct. „ — „ „	7.98
Cucuruz	Maiu „ 4.10—4.15 „	4.48
Orz	„ — „ 5.80—6.30 „	—
Săcară	„ — „ 7.—7.20 „	6.75
Ovșs	„ — „ 5.—5.20 „	5.43

Cursul pieții din Arad.

Din 9 Maiu n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump. fl.	9-47	vënd	9.51
Lire turcești	„	—	„	—
Imperiali (15 R. aur)	„	18.90	„	19.—
Ruble rusești 100 a	„	126.—	„	127.—
Galbeni	„	5.58	„	5.63
Napoleon-d'orî	„	9.48	„	9.55
100 Marce germane	„	58.50	„	58.92
Livre sterling	„	11.90	„	12.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

5 Maiu.

Ungare; greutate:

bătrâne	320—380 kg.	46.—	—47 cr. p. kg.
tirere	320—390 „	50.—	—51 „ „
	250—390 „	49.—	—49.5 „ „
	păușă 250 „	49.—	—50 „ „
mijlocie	240—260 „	47.5.—	—48 „ „
Române	—	—	—
sêrbești	—	48.—	—48½ „ „

Spirit:

15 Maiu.

Spirit rafinat, cu toptanu	55. —
„ „ cu micu	56. —
„ brut cu toptanu	54. —
„ „ cu mic	55. —

Editor: Aurel Popovici-Barciann.
Redactor responsabil Ioan Russu Șirianu

1) „Wir tasten ewig an Problemen; der Mensch ist ein dunkles Wesen, er weiss wenig von der Welt und am wenigsten von sich selbst.“

1) Ecclesiastul XII, 13.

Biblioteca Noastră Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

- Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișării,
Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.
Nr. 3—3. G. Coșbuc, Versuri și Proză.
Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.
Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,
Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.
Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor.
Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.
Nr. 11—12. E. Hodoș, Cântec de Bănățene.
Nr. 13. E. Hodoș, Cântec de Cătanesti, cu portr. lui T. Doda.
Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave.
Nr. 15—17. Iosif Bălan, Numiri de localități.
Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.
Nrele viitoare: Cercetări din Istoria Românilor bănățeni de P. Drăgălină.
Partea I. Istoria Banatului Severin până la pluta de la Mohács.

- P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).
P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului.
P. IV. Inființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872).
Părțile au să apară pe rând. Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim. Volumele se plătesc numai după-ce au apărut. **Dirrecția.**

„Moda Ilustrată“. Redacția și administrația: Strada Sârindar Nr. 11 în București.
Apare în fiecare Sâmbătă.
A apărut Nr. 7 din 13 Februarie. Odată cu numărul acesta se imparte un supliment gratuit, care reprezintă un tipar croit de foi noi, fără cusătură îndărăt și cu nasturi în părți în mărime naturală.
Cuprinsul acestui număr e variat și interesant atât în ceea ce privește moda cât și partea literară și lucrul de mână. Se continuă publicarea romanului „Oroberta“ de Leon Barracand.

Prețul abonamentului la „Moda Ilustrată“.

Un an în țară. Lei	10—	în străinătate. Lei	13—
Sase luni	5	6.00	
Trei luni	3—	3.50	

Avis important.

Cererile de abonament trebuie însoțite de un mandat poștal sau de valoarea abonamentului în marci poștale.

A apărut nrul 27 din „Floare Albastră“ cu următorul sumar:
Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poesie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Duscian

Cântecul isvorului (poesie). Sln-Petreanu Note din țeară, S. Voinea. Glas de corn (poesie), D. Nanu. Funcționari... (schit). Săfres' ochii tăi (din Heine). I. Neamțu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate și socialism, Alfred Fouillée. Crochiuri din țeară, Snoave Ecouri literare și artistice. etc. etc.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră“
Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și moderna. Această carte să poate întrebuița în ori-ce gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspicuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se afla de vinzare la Dna Zotti Hodoș, Caransebeș.

„Revista ilustrată“, în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poesie de G. Coșbuc. Ornatele (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P.

Simonu. Când te ved. Poésie de Nițu Din propria ei putere. Novela de G. Simu.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele“ este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minnerva“ din Orăștie, edată de d-nii: Iosif Tăbăcariu și Ilie Turdășan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut „Aritmetica generală și specială“ de Teodor Ceonța prof. preparandial. Aritmetica menită preparandiilor (școalelor normale), școlilor comerciale și medii, cum și al tuturor privaților, costă 2 fl.

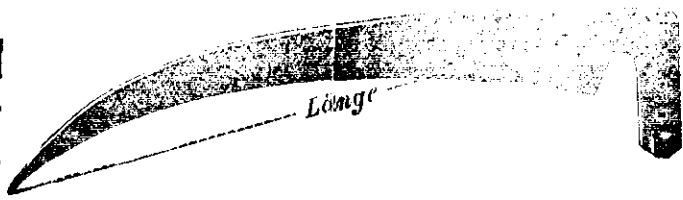
Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintăiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora“ din Gherla.

A apărut „LITURGIA sfântului Ioan Crisostom“ de Nicolae Ștef, Inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoașe, și un adaus de cântări naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl pentru preparanzî 2 fl 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop“.

Carl F. Jicheli, Sibiu

Marca **C. F. J.**
Cu garanță pentru fiecare bucată.

Marca **C. F. J.**
Cu garanță pentru fiecare bucată.

Lungimea	75	80	85	90 c/m
pe bucată	80 cr.	80 cr.	1 fl.	1 fl.

Ori care coasă cumpărată dela mine sub garanță care nu ar corespunde, se primește înapoi, eventual se schimbă, afară dacă coasa a fost bătută (ascuțită) sau întrebuițată.

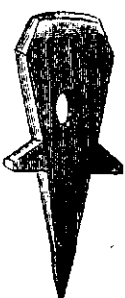
La cumpărarea de 10 coase deodată se dă o bucată gratis.

Intr'un pachet de 5 kilo încap după lungime cam 6—8 bucăți pentru cărle a se plăti porto postal împreună cu frachtu și proviziune de rambursar 27 cr. pentru prima și cr. 42 pentru ori care altă zonă depărtare.

În decursul acestor 10 ani din urmă mi-am câștigat o clientelă constantă ce crește în toate cercurile pentru comandezile de coase, astfel că furnizez coase în toate părțile și cea mai mare parte a economilor numai dela mine comandeză coasele în fiecare an.

Grese (Cute) pentru ascuțit 327 5—10

roșii pentru chimică	—	08 cr.	netezită pentru fină de Bergamos	
neagră vineție pentru naturală	12 cr.		Marca C. F. J. fl.	—40
Marmoră de Bavaria	—	25 cr.		

Cu garanță pentru cocere bucată. Ori care bucată ce ar fi prea moale sau tare se schimbă cu altă.

Nicoară pentru coase ca figura	1	2	3
1 bucată	cr. 52	48 cr.	45 cr.

Ciocan pentru 57 coasa ca figura 4 à 250 300 fig. 5, à 350 grame.
1 bucată cr. 45 cr. 50 cr. 55

Toporiște de cocere pentru coșit la bucate model Iulius Teuthsch 100 bucăți fl. 45.
Greble de for pentru coșit la bucate cari se pot întări cu șiroafo pentru toporiști de lemn obișnuite 100 bucăți fl. 60

Deschidere de restaurant.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. mei clienți și On. public că în hotelul meu „VAS“ (strada Deak Ferencz) am arangiat

O sală de mâncare

în care se servește Vin și bere, și se deschide cu ziua de Sâmbătă 13 Maiu st. n. a. c.

Vinurile mele proprii excelente de deal, berea de calitate primă Dreher și mâncările gustoase cari se pregătesc sub îngrijirea nevastei mele mă pun în plăcuta pozițiune a putea satisface pe deplin dorințelor. On. public și On. mele clientele.

Iosif Duffner.

Dau cost cu abonament pe lună în cele mai favorabile Condițiuni pe lângă prețuri moderate.

Legătură imediată cu cafeneaua. 324 5—5

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vech, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltueile de întabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numerosi înși i-am implinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4/0 4¹/₂ și 5⁰/₀ pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moși 220 31—56

Szücs F. Vilmos

ARAD, Fö-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.